

ZIERIKZEE. 2.

ZEEWERING.

Eiland Schouwen en Duiveland.

De zeevering wordt gevormd door de dijken der polders Sir Jansland en Oosterland, de Vier Bannen van Duiveland, Gouweverpolder en van het waterschap Schouwen, respectievelijk bij die ligchamen in onderhoud en beheer, en verder door den dijk van polder Burgh en Westland, in onderhoud en beheer bij het dijksbestuur van het calamiteuse waterschap van dien naam, krachtens de wet op de calamiteuse polders van 19 Juli 1870 (Staatsblad n°. 119). De dijken langs de Nieuwe haven met de hoofden zijn in onderhoud en beheer bij de stad Zierikzee. De vooroevers van polder Schouwen en van polder Burgh en Westland worden jaarlijks gepeild.

Eiland Tholen.

De zeevering wordt gevormd door de dijken van den Margarethapolder en van polder Stavenisse en Oude Zuidmoer, respectievelijk bij dien polder en bij het dijksbestuur van het calamiteuse waterschap van dien naam in onderhoud en beheer, laatstgenoemde krachtens de wet op de calamiteuse polders van 19 Juli 1870 (Staatsblad n°. 119). De vooroevers van de polders wordt jaarlijks gepeild.

Eiland Noord-Beveland.

De zeevering wordt gevormd door de dijken der polders Oud en Nieuw Noord-Beveland, Vliete, Thoren en Sophia, die voor het beheer en onderhoud zorg dragen, met uitzondering van den dijk langs den Vlietepolder, die beheerd wordt krachtens de wet van 19 Juli 1870 (Staatsblad n°. 119) en de Nol van Oude Lek, die beheerd en onderhouden wordt voor gemeenschappelijke rekening der polders Thoren en Sophia. De vooroevers der polders wordt jaarlijks gepeild.

POLDERS DIE GEHEEL OF GEDEELTELIJK OP DE KAART VOORKOMEN.

Administratieve indeeling.

ZEELAND.

EILAND SCHOUWEN EN DUIVELAND.

WATERSCHAP SCHOUWEN C. A.

Polder Schouwen, (Bestaande uit twee waterstaatkundige afdelingen:

1°. Hoog-Schouwen, gemeen met polder Noordgouwe, polder Gooikes Nieuwland, Joostpolder, polder de Verbrande Man en polder Nieuw Zuiden Nieuwland (bij Brouwershaven), welke laatste niet op dit blad voorkomt, met een klein hooger deel der stad Zierikzee;

2°. Laag-Schouwen met een klein lager deel d en een hooger deel Susanna's inlaag).

Polder Zuiden Nieuwland (bij Zierikzee).

GEHEEL OP ZICH ZELF STAANDE POLDERS.

Polder Noordgouwe en St. Joostpolder. }
Polder Gooikes Nieuwland. }
Polder de Verbrande Man. }
St. Jacobspolder. }
Henriëttapolder. }
St. Jeroenspolder en de Nieuwe of Susannapolder. }
Galgpolder. }
Maarlandpolder. }
Polder van Dreischor. }
(Jonge polder van Dreischor of Eelder). }
(Nieuwlandpolder). }
Jongepolder. }
Polder Klein Bettewaarde. }
Polder Groot Bettewaarde. }
Gouwever- en Zelkepolder. }
Polder Al te Klein. }

Polder De vier bannen van Duiveland.

Polder Ooster en Sir Jansland, Grooten en Kleine Beijerenpolder (met een klein waterstaatkundig deel Klein Beijerenpolder.)

EILAND THOLEN.

Polder Stavenisse en Oude Zuidmoer (calamiteus). (voort met polder Nieuw en Oud Kreupen Hofstede, met op dit blad voorkomende, één waterstaatkundigen polder.)
Margarethapolder.

EILAND NOORD-BEVELAND.

Polder Oud Noord-Beveland.

Polder Nieuw Noord-Beveland.

Polder Wissekerke.

Polder Vliete. (calamiteus).

Polder Thoren.

Polder Sophia.

Polder Maria.

staan onder één bestuur voor de gemeenschappelijke belangen der afwatering.

TOELICHTING.

De polders op de kaart hebben de kleur van den boezem, waarop zij uitwateren, in verschillende tinten.

Polders, door een bias van donkerder tint omgeven, brengen het water niet regtstreeks op den boezem, maar eerst op een anderen polder. De alzo bij elkander behoorende polders hebben gelijke tint.

Boezemlanden zijn niet gekleurd.

Inlaatuikers zijn niet in het rood aangegeven.

Tot meer duidelijke aanwijzing van de boezemwateren zijn daarbij de benamingen in het rood gesteld.

De met kleur aangegeven dieptelijnen en de met een bias geteekende laagwaterlijn duiden den toestand aan in 1871.

VERKLARING DER TEEKEN.

Uitwateringsluis (U. sl.) (Sluizen die tot een ander doel dienen, zijn aangegeven door dit teken en nader omschreven.)

Peilschaal.

Zomerpeil van polders.

Winterpeil van polders.

Dijkshoogte.

Terreinshoogten in meters betrekkelijk Amsterdamsch peil A.P.

Het decimaalpunt geeft de plaats der terreinshoogten aan.

Aangenomen middelbare eb, over de zomermaanden van 1862—1870.

Aangenomen middelbare vloed, over de zomermaanden van 1862—1870.

Zee- of rivierdijk gedeeltelijk kunstmatig verdedigd.

Duinvoet.

Hoogwaterlijn.

Bij laagwater droogvallend gedeelte.

Laagwaterlijn.

Lijn van 25 decimeters onder gewoon laagwater.

» » 50 » » » »

» » 80 » » » »

Straat-, grind-, schulpwegen, enz.

De grootte der polders is gegeven in Hectaren, volgens meting op de kaart.

BOEZEMS.

Kleur van de regtstreeks op zee of rivieren uitwaterende polders en voorboezems. (Veronderstelde kleur van de zee en rivieren).

Boezem het Dijkwater.

De boezem is aan de noordzijde door een aerdendam, aan de zuidzijde door de spuisluis van de haven van Zierikzee (Sas het dijgst bij Zierikzee) van het buitenwater afgescheiden.

De boezem dient, behalve voor de uitwatering der polders vooral in het najaar tot spui-boezem van de haven van Zierikzee en wordt hietoe op hoog water volgezet.

De gemiddelde stand van den boezem is 1.50 M. + slagdrempelsluis; de maximum spuihoogte 0.90 M. + H.W.

BEDIJINGEN.

Schouwen.	Jaar van bedijking.
Groot Bettewaardepolder	1614.
Polder de Verbrande Man	1619.
Gouweverpolder	1628.
Klein Bettewaarde of Sasopolder	1646.
Jongepolder	1710.
Polder Nieuwland	1831.

Tholen.	
Polder Stavenisse en Oude Zuidmoer	1599.
Margarethapolder	1656.

Noord-Beveland.	
Polder Oud Noord-Beveland	1598.
Polder Nieuw Noord-Beveland	1616.
Polder Wissekerke	1632.
Vlietepolder	1687.
Thornpolder	1697.
Mariapolder	1719.
Sophiapolder	1775.

BUITENWATERSTANDEN.

(vaargekomen aan de Rijkspeilschaalen)

Het Zijpe.	
Bruinisse. Gemiddelde waterstand over de jaren 1861—1870: vloed	+ 1.36.
eb	+ 1.56.

Het Keeten.	
Stavenisse. Gemiddelde waterstand over de jaren 1862—1870: vloed	+ 1.44.
eb	+ 1.57.
Hoogste en laagste standen in die jaren: 2 Dec. 1867	+ 3.42.
8 Febr. 1870	+ 2.86.

Ooster-Schelde.	
Havenhoofden te Zierikzee. Gemiddelde waterstand over de jaren 1862—1870: vloed	+ 1.40.5.
eb	+ 1.49.5.
Hoogste en laagste standen in die jaren: 2 Dec. 1867	+ 3.23.
8 Febr. 1870	+ 2.61.

Colijnsplaat.	
Gemiddelde waterstand over de jaren 1861—1870: vloed	+ 1.40.
eb	+ 1.40.
Hoogste en laagste standen in die jaren: 20 Jan. 1863 en 2 Dec. 1867 + 3.24.	
10 Dec. 1868	+ 2.59.

Roombot.	
Burgh. Gemiddelde waterstand over de jaren 1862—1870: vloed	+ 1.35.
eb	+ 1.42.
Hoogste en laagste standen in die jaren: 2 Dec. 1867	+ 3.10.
8 Febr. 1870	+ 2.50.

Vlietepolder.	
Gemiddelde waterstand over de jaren 1861—1870: vloed	+ 1.40.
eb	+ 1.39.
Hoogste en laagste standen in die jaren: 20 Jan. 1863	+ 3.17.
10 Dec. 1868	+ 2.53.

Brouwershavensche Gat.	
Oost-Repart. Gemiddelde waterstand over de jaren 1862—1870: vloed	+ 1.31.
eb	+ 1.19.

POLDERS, ENZ.

Polders.

Op de kaart is de waterstaatkundige toestand geteekend. De administratieve indeeling is boven de kaart ontschreven.

Polder Schouwen.

De polder Schouwen, deel uitmakende van het waterschap van dien naam, vervalt in twee groote waterstaatkundige afdelingen, Hoog- en Laag-Schouwen (laatstgenoemde met een klein lager deel), ook wel buiten en binnenpolder genoemd. In den regel wordt polder Laag-Schouwen bemalen door 2 schepradmolens (het geval van vrije afwatering komt alleen bij zeer lage eeben voor); terwijl polder Hoog-Schouwen vrij afwaterd door de Weersluis, de Noordsluis en de Ossensluis. Wanneer echter het water in den binnenpolder tot zomerpeil is gedaald, worden de deuren der sluizen te Serooskerke, Drijdorpe en Zierikzee geopend en is deze polder verplicht, het water van polder Hoog-Schouwen te ontvangen, die alsdan in de benadigd deelt; stijgt het water in den binnenpolder boven zomerpeil, zoo worden de deuren weder gesloten.

Het verschil der waterstanden in den binnen- en buitenpolder mag echter niet meer dan 20 centimeters bedragen, en zoodra het water in den buitenpolder boven winterpeil = 0.65 M. + zomerpeil rijst, mag het water in den buitenpolder niet afgescheiden blijven, maar is polder Laag-Schouwen verplicht dit te ontvangen. Men houdt zich echter niet strikt aan deze bepalingen.

Het sluisje a, gelegen in den dijk tusschen Flaauwers inlaag en den boezem van Laag-Schouwen dient soms tot het droogzetten van den inlaag die deel van den boezem van Laag-Schouwen uitmaakt en kan mede dienen tot vergrooing van den boezem, daar dan de zoogenoemde Katerswachter gesloten wordende, Heerjes inlaag en Flaauwers inlaag deel uitmaken van den boezem van Laag-Schouwen, en Laag-Schouwen dus ook door de Weersluis suiert, terwijl de lozing van Hoog-Schouwen door die sluis belet wordt.

Waterschap Schouwen.

Zie voor de polders, die tot het waterschap behooren, de opgaven boven de kaart. Het waterschap is belast met het daarstellen en onderhouden van al de werken noodig voor waterkeeringen en oeververdediging, van de uitwaterende sluizen, watermolens, waterleidingen, bruggen, heulen, duikers en alle andere werken, die in het belang der waterlozing van het waterschap moeten worden in stand gehouden of daargesteld. Hiervan zijn alleen uitzonderend zoodanige diere werken, waarvan de verplichting tot onderhoud geheel of ten deele regten op anderen rust. Het bestuur wordt uitgeoefend door een algemeene vergadering, bestaande uit één voorzitter, 4 heemraden en 18 hoofdgeladenen.

Voorzitter en heemraden vormen het Collegie van dagelijksch bestuur.

Het reglement volgens welke het waterschap bestuurd wordt, vastgesteld door Provinciale Staten van Zeeland 13 Juli 1871, is goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 10 November 1871, n°. 28, en afgekondigd bij besluit van 23 Nov. 1871, Provinciaal Blad n°. 132.

Reglement op het beheer der gemeenschappelijke uitwatering van de polders Willem, Geersdijk, Wissekerke, Thoren, Sophia en Maria, gelegen in het eiland Noordbeveland.

Bovenstaande polders vormen, voor zoover huane gemeenschappelijke uitwatering betreft, één waterschap

Dit waterschap onderhoudt en bestuurt de gemeenschappelijke waterleiding in den Willemspolder, met de daartoe behoorende houten en steenen duikers of heulen, den spui-boezem, de uitwatering of zoogenoemde zeesluis van dien polder, de daarvoor gelrgene uitwateringsgeul en in het algemeen de werken die ten dienste der gemeenschappelijke uitwatering reeds zijn of later zullen worden aangelegd. Het toezigt op het waterschap is opgedragen aan de gezamenlijke besturen der betrokken polders.

Het beheer en dagelijksch bestuur berust bij het bestuur van den Willemspolder.

Het reglement voor het waterschap, vastgesteld door Prov. Staten van Zeeland 10 Juli 1868, is goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 14 Febr. 1870, n°. 1.

Calamiteuse polders.

In Zeeland gold steeds het regtsbeginsel dat de dijklast op de dijkplichtige landerijen drukt, en dat zij, die met de kosten eener waterkering belast zijn, naar onder toezigt van het landbestuur bekeeren: tevens is het door van oude tijden het gebruik geveest, dat aan de onderhondspligten eener zeevering, wanneer die beneemte door hare kosten waren belast, van overheidswege een tijdelijke ondersteuning werd verzekerd. Zulk eene zeevering noemde men a calamiteuse dijkogte", de polders, die er door beschermd werden, a calamiteuse polders". De wet welke thans de voorwaarden regelt waarop aan calamiteuse polders in de provincie Zeeland tegenwoordig van Rijkswege kan worden verleend, is die van 19 Juli 1870, (Staatsblad n°. 119).

Hare voornaamste bepalingen zijn:

1°. de polder, te zwaar belast door kosten van zeevering en oeververdediging, rigt het verzoek tot calamiteus-verklaring aan de Prov. Staten van Zeeland, die hieromtrent een besluit nemen, aan de Koninklijke goedkeuring te onderwerpen.

2°. de calamiteus-verklaarde polder betaalt in hoofdsom tot dekking der kosten van zeevering en oeververdediging een dijkschot, waarvan het bedrag gedurende de eerste vijf jaren na de calamiteus-verklaring uit de geleede, en

vervolgens uit de helft der onzuivere opbrengst van de gezamenlijke landerijen in den polder, en afbrek der grondbelasting, bestaat.

De onderhondspligten der onmiddellijk aan den calamiteusen polder grenzende dijken kunnen, zoo noodig, tot een bepaalde tijdruge, afhankelijk van de lengte der dijken en het onmiddellijk tetschermde bunderaant, verplicht worden. Het ontbrekende wordt ten slote voor 1/3 door de provincie Zeeland, voor 2/3 door het Rijk aangevuld. De Provinciale Staten vrijzen voor ieder calamiteus waterschap aan wie de horeabedehde onderhondspligten der aangrenzende dijken zijn.

3°. Het bestuur en beheer over de zeevering en oeververdediging van enen calamiteusen polder wordt opgedragen aan een afzonderlijk dijksbestuur, volgens de bepalingen hieromtrent bij het reglement voor de calamiteuse polders of waterschappen in Zeeland door Provinciale Staten vastgesteld.

Grdputende Staten doen op de uitvoering van de werken een nauwlettend toezigt houden.

4°. De calamiteuse polder, die vrij wensch te worden verklaard, rigt dit verzoek tot de Provinciale Staten van Zeeland, die hieromtrent besluiten behoudens de Koninklijke goedkeuring. Het bestuur dient aan te tonen, dat de kosten van zeevering en oeververdediging gedurende de laatste 10 jaren niet meer hebben bedragen dan de door den polder bijgebragte gelede.

Zeevering en oeververdediging keeren na de vrijverklaring onder het beheer van het polderbestuur terug en het afzonderlijk dijksbestuur wordt ontbonden.

Reglement voor de calamiteuse polders of waterschappen in Zeeland.

Ter uitvoering van art. 16 der wet van 19 Juli 1870 (Staatsblad n°. 119) op de calamiteus polders is door de Staten van Zeeland vastgesteld 1 Janij, gewijzigd 12 Janij en goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 31 Juli 1871, n°. 21, en afgekondigd bij besluit van Grdputende Staten van Zeeland van 11 Aug. 1871, n°. 44, een reglement dat a. de calamiteus-verklaring der polders of waterschappen, b. de inrigting der waterschappen, en c. huane vrijverklaring nader regelt.

a. De algemeene vergadering van Ingelanden of Hoofdingelanden, die van oortel is, dat haar polder of waterschap te zwaar wordt gedrukt door de kosten der zeevering en oeververdediging en derhalve eene calamiteusverklaring wensch, rigt het verzoek hietoe aan de Prov. Staten, die hieromtrent een besluit nemen dat aan de Koninklijke goedkeuring onderworpen wordt.

b. Tot het beheeren der zeevering en oeververdediging van enen calamiteusen polder wordt een afzonderlijk waterschap opgericht, zamengesteld uit dien polder en al de polders die tot bijdragen kunnen verplicht worden. Een bijzonder reglement regelt den omvang van elk waterschap op bovengenoemde wijze zamengesteld.

Het bestuur dezer waterschappen wordt opgedragen aan een dijksbestuur, bijgestaan door een secretaris tevens ontvanger, onder toezigt en medewerking van een dijkraad. De voorzitter en de leden van dit dijksbestuur worden benoemd door den Koning die van den dijkraad ontvangt eene aanbeveling van drie personen voor zoover den voorzitter betreft en eene voordragt van drie personen voor zoover de andere leden van het dijksbestuur aangaat.

De dijkraad is zamengesteld uit vertegenwoordigers van de calamiteuse en bijdragende polders, die door de vergadering van ingelanden of hoofdingelanden van de betrokken polders benoemd worden.

Aan den dijkraad is hoofdzakelijk opgedragen het besluiten omtrent onderhoud, vernieuwing en aanleg der dijken en werken tot zeevering, het vaststellen der jaarlijkseke begrooting van inkomsten en uitgaven en van het dijkschot van elk der bijdragende polders.

Aan het dijksbestuur is hoofdzakelijk opgedragen het onmiddellijk en dagelijksch toezigt op de belangen van het waterschap in den geheelen omvang en de daarmede in verband staande werken, het beheer der eigendommen van het waterschap en het nemen van voorzorgsmaatregelen in oogenblikken van geaar.

c. Het bestuur van enen calamiteusen polder dat voortaan uit eigen middelen in de kosten van zeevering en oeververdediging wensch te voorzien, rigt het verzoek

hietoe aan de Provinciale Staten, die een besluit nemen, dat aan de goedkeuring des Konings onderworpen wordt.

De calamiteuse polder wordt, zooda n de vrijverklaring in werking treedt, ook vast zijne waterkering betreff, geheel bestuurd overeenkomstig het reglement op het bestuur der polders in Zeeland, dat tijdens de vrijverklaring gelden zal.

Reglement van administratie voor de polders in Zeeland.

Het toezigt op en het uitwendig beheer van de polders in Zeeland heeft plaats krachtens dit reglement, vastgesteld door de Provinciale Staten van Zeeland 11 Juli 1840, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 6 Jan. 1841, n°. 14.

Politie-Reglement voor de polders in Zeeland.

Dit reglement bevat hoofdzakelijk verschillende verbodsbepalingen betreffende de dijken, die niet mogen geslecht of veranderd en waarop geene gebouwen mogen worden gesticht; betreffende de duinen waarin geen af- of ingraveringen mogen gedaan of planten uitgerukt worden, en betreffende werken buitendijks, die niet mogen worden aangelegd, weggenomen of veranderd zonder vergunning van het bevoegd gezag. Het regelt verder de verplichting tot en de wijze van onderhoud der waterleidingen en stelt de voorwaarden bij vereeniging of derriesteling in acht te nemen. § 9 van het reglement bepaalt de straffen bij overtreding. Het reglement vastgesteld door de Staten van Zeeland den 5den Juli 1867, is goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 22 Juli 1867, n°. 51.

Bestuur van den Westernen ban van Schouwen.

Het bestuur van den Westernen ban van Schouwen bestaat uit een dijkgraaf, twee gezuwenen en een ontzanger-griffier.

De werking van dit bestuur bepaalt zich tot het onderhoud en beheer der verschillende waterleidingen, alsmede tot het doen uitvoeren van eenige beplantingen in de tot den Westernen dijkban behoorende duinen.